

KVINNOFRONTEN

Box 2007, 128 21 Skarpnäck
e-post: kvinnofronten@sverige.nu
Org. nr: 802411-0119
Plusgiro: 5 56 23 - 3
hemsida:
www.kvinnofronten.nu

Till

SOCIALDEPARTEMENTET

Regeringskansliet

103 33 Stockholm

YTTRANDE

över Utkast till lagrådsremiss: Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende, diarienummer S2022/03649.

Sammanfattning

Kvinnofronten *motsätter* oss förslagen i utkastet till lagrådsremiss. Förslagen utgår från en falsk bild av verkligheten. Det som skönmålande framställs som ett ”fönster av möjligheter” blir därför istället till fönster som i praktiken *stängs* för utsatta kvinnor och barn.

Kvinnofronten beklagar att förslagsställarna inte har tagit till sig någonting alls av den omfattande kritik som tidigare inkommit, inte minst från organisationer inom kvinnorörelsen. Det är sorgligt att se hur den djupa kunskap om mäns våld mot kvinnor som finns inom en rörelse som arbetat med frågorna under ett halvt sekel inte tycks intressera myndigheterna. De förslag som läggs fram innebär en kursändring i synen på arbete mot mäns våld mot kvinnor, samtidigt som en sådan kursändring inte ens diskuteras. Istället framställs förslagen som om det vore självklart att de är till barns bästa, *som om kritiken inte fanns*.

Att det är så svårt för kvinnor och barn som är utsatta för mäns våld att få hjälp, att kvinnor fortsatt mördas av sina män i Sverige, och att förövarna vid mäns våld mot kvinnor och barn oftast går fria, visar att myndigheterna under alla år har misslyckats med att skydda utsatta kvinnor och barn. Ändå vill myndigheterna nu inte lyssna på kvinnorörelsens varningar om vad de nya lagförslagen innebär.

Vanliga människor vi diskuterar med förstår, att kvinnor i den utsatta och pressade situation som detta handlar om riskerar att dra sig för att söka hjälp om de på grund av *separata beslut* för mamma respektive barn inte kan vara säkra på att få sina barn med sig när de flyr, utan istället eventuellt riskerar att behöva lämna dem hos förövaren. Så varför kan inte myndigheterna förstå detta? Den *tillståndsplikt* som föreslås införas för ideella skyddade boenden utgår från det förfelade slags ”stöd” som samhället hittills erbjudit kvinnor, där kvinnorna fräntas självbestämmande och eget handlingsutrymme och ska ”vårdas” av samhället, det vill säga just det misslyckade och meningslösa ”stöd” som var skälet till att kvinnojourrörelsen en gång startades.

Om lagrådsremissens förslag går igenom *osynliggörs* den samlade kunskap om mäns sexualiserade våld mot kvinnor och barn som såväl kvinnojourrörelsen som forskarvärlden utvecklat sedan årtionden, samtidigt som det samhälleliga kvinnoförtryck som mäns sexualiserade våld mot kvinnor och barn är en del av *avpolitiserats*

och omvandlas till individers ”vårdbehov”. Detta vore förödande för utsatta kvinnor och barn på så många sätt.

Kvinnofronten menar därför att:

- *Tillståndsplikt för ideella skyddade boende är fel väg att gå.*
- *Beslut om placering av barn i skyddade boenden ska **ingå** i beslutet om placering av mamman.*
- *Arbete mot detta våld måste utgå från kunskap om att det är ett **könat** våld – det vill säga kunskap om **mäns sexualiserade våld mot kvinnor och barn**.*

Kvinnofronten vill också hänvisa till hela vårt tidigare remissvar till Ds 2020:16.

Kommentarer

Det framgår inte om den teatrala klyschans ”fönster av möjligheter”, som är titeln på utkastet till lagrådsremiss, ska föreställa vara öppet eller stängt. Men **följderna** av lagförslagen är i praktiken att fönster både stängs och bommas igen överallt för utsatta kvinnor och barn:

- Erfarenheten visar att kvinnor inte söker stöd om det finns minsta risk att de ska förlora sina barn. Separata beslut för mammor och barn innebär att:
 - *mammor inte kan vara säkra på att de får med sig sina barn till skyddat boende,*
 - *färre kvinnor kommer att våga fly ens inför dödligt våld,*
 - *förövarna får stöd bakom sina vanliga hot om ”jag ska se till att soc tar barnen om du försöker gå”,*
 - *utsatta kvinnor låses fast i hemmet tillsammans med förövaren,*
 - *samhället då även tvingar barn att leva kvar i pappans fortsatta våld i hemmet,*
 - *barnen förlorar den självklara rätt de borde ha, att följa med sin mamma till ett skyddat boende för att på så sätt kunna behålla och återuppbygga sin trygghet med den vårdnadshavare som **inte** utövar våld.*

Som Roks (Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige) ordförande Jenny Westerstrand har uttryckt det: Att bygga in hotet att separera mamma och barn är därför att stänga dörren till skyddet, och det är ett svek mot både kvinnan och barnet.

- När det ekonomiska stödet till jourerna allt mer fokuseras på *fysiskt skydd i ett akut skede* blir det precis så misslyckat som det samhälleliga stödet hittills har varit:
 - *endast de kvinnor som står inför direkt dödshot får hjälp, allt det stöd som kvinnojourerna kan ge kvinnor före det – och därmed även möjligheten att förhindra att det går så långt – går förlorad,*
 - *kvinnorna fräntas självbestämmande och eget handlingsutrymme, och blir helt beroende av socialtjänstens bedömning av skyddsbehov,*
 - *kvinnorna ska skyddas genom att låsas in, övervakas och dokumenteras medan gärningsmännen fortsatt går fria.*
- Följden av den förda politiken har blivit att privata vinstdrivna företag utan kunskap om mäns våld mot kvinnor tar över allt mer – företag med ”våldsoffer som affärsidé” och som inte har något intresse av att motverka våldet.
- Den samlade kunskapen om mäns våld mot kvinnor och barn som såväl kvinnojoursrörelsen som forskarvärlden utvecklat under ett halvt sekel *osynliggörs och försvinner* genom att:
 - *könsneutrala formuleringar används, vilket döljer att det alls handlar om ett **könat** våld,*
 - *skyddade boenden utformas utifrån ”kvalitetsindikatorer” skapade för en vårdmarknad, i ett traditionellt vårdperspektiv ovanifrån.*
- Mäns sexualiserade våld mot kvinnor och barn omvandlas från att ses som en del av ett *socialt kvinnoförtryck* till att handla om enskilda individers vårdbehov

genom att:

– *rätten till skyddat boende framställs utgå från behov av ”vård” eller följer för individens ”hälsa” snarare än behov av skydd mot förtryck och rätt att leva i frihet från hot och våld.*

Från att handla om kvinnors mänskliga rättigheter har förtrycket förvandlats till en vårdfråga för den enskilda, det vill säga: förtrycket **avpolitiserar**.

• Undantaget från ovanstående är förslaget att ett beslut om att ett barn ska placeras i ett skyddat boende tillsammans med mamman ska kunna fattas även om det saknas samtycke från pappan. Det förslaget har uppenbarligen utgått från barnets behov.

I övrigt visar allt ovanstående sammantaget att utsatta kvinnor och barn genom lagrådsremissens förslag får svårare att få hjälp. Kvinnojourrörelsens verksamhet försvåras. Kampen mot mäns sexualiserade våld mot kvinnor och barn motverkas. I praktiken är det därmed för **förövare** som ett fönster av möjligheter öppnas genom lagrådsremissens förslag, det är förövarna som får stöd.

Att på detta sätt försämra skyddet för utsatta kvinnor och barn och istället gynna förövarna går tvärt emot Sveriges internationella åtaganden genom såväl FN:s barnkonvention, FN:s kvinnokonvention, EKMR som Istanbulkonventionen.

När kunskap osynliggörs och förtrycket avpolitiserar, samtidigt som utsatta kvinnor får svårare att få hjälp, stärks förövarna – och patriarkatet.

Sammanfattning

De konkreta följderna av förslagen i utkastet till lagrådsremiss är därmed att:

- *kunskapen om mäns sexualiserade våld mot kvinnor och barn osynliggörs,*
- *kvinnoförtrycket avpolitiserar och individualiserar,*
- *utsatta kvinnor får svårare att kunna fly från förövaren,*
- *färre kvinnor och barn kan därmed få hjälp,*
- *fler kvinnor riskerar då att dödas,*
- *kvinnjourerna får svårare att stötta kvinnor och barn,*
- *kvinnjourrörelsens existens hotas,*
- *kampen mot mäns våld motverkas,*
- *förövarna intressen stärks därmed på flera sätt.*

Vi i Kvinnofronten kan inte stillatigande se hur myndigheterna i praktiken nu försöker krossa kvinnojourrörelsen. Den nya politik, som utkastet till lagrådsremiss är en del av, raserar kvinnojourrörelsens arbete, får till följd att kunskapen om mäns våld mot kvinnor osynliggörs, och skadar utsatta kvinnor och barn.

Förslagen måste dras tillbaka.

Istället för införande av tillståndsplikt för ideella skyddade boenden måste samhällets stöd till kvinnojourrörelsen utvecklas. Kvinnojourerna arbetar långsiktigt med att ge stöd både innan, under och efter att kvinnan brutit upp från den våldsamma mannen. Kvinnojourerna har samtalsmetoder och boendeförmer som stöder och stärker kvinnan som den myndiga vuxna människa hon är, grundade i en förståelse av det **könade** våld detta handlar om. Kvinnojourrörelsen behöver samhällets stöd i sitt ovärderliga och livsviktiga arbete med både skydd, samtalsstöd, hjälp att ta sig igenom eftervåldet i form av förövarens ständiga vårdnadstvister, kunskaps- och erfarenhetsinsamling samt upplysning om, och kamp mot, det **kvinnoförtryck** som mäns sexualiserade våld mot kvinnor är.

Kvinnofrontens arbetsgrupp

I Kvinnofrontens remissvarsgrupp har Gerda Christenson, Eva Larsson och Gunilla Nordenfors ingått.

Stockholm den 25 november 2022

Kvinnofronten